

Апшъэрэ Йофыгъом иапэрэ зэхэсигъу

Адыгэ Республикаем ичыпээ зэфэшхъафхэм тапэкли газыр алэклэгъэхъэгъэнэр, инвестиционнэ псэольакъэхэр газрыкуаплэхэм апышэгъэнхэр – мыхэр ыкъи нэмэгдэхэд йофыгъохэр ары ПАО-у «Газпромын» шьолтыр политикэмкэ и Комиссие иигъэктогъэ зэлукъэу Мыекуапэ апэрэу щыкъуагъэм зыщатегушылагъэхэр.

ПАО-у «Газпромын» и Гъэ-
юрышланлэ и Тхъаматэ игуадзээ
Валерий Голубевым тхъамета-
гъэр дызэрхъээ зэлукъэлэхэм къя-
гъэ. Адыгейим и Лышхъээ Къумпъыл Мурат аш иофшлэн
хэлэжьагь.

Газпромын идеярхентхэм яэшхъээтхэрийн йофыгъом итэ-
гүүшлэн къыхэлэжьагь, Адыгэ
Республикаем иминистрэхэм
я Кабинет хэтхэм, республикаем
ихэвэхчүүмэх къулыкъухэм
яэшхъээтхэм, Адыгэ Республикаем имунципальнэ образов-
ваниехэм япашхэм видеокон-

ференцием яшюшлхэр къышауагь.

Адыгейим и Лышхъээ шүүфэс
пасьэу къызэлукъагъэхэм къа-
рихыгъэм къызэрэшчигъэшчигъэмкэ,
лофшлэн эпхыгъэ зигъо йофыгъохэр щылэх, ашкэ
республикаем Газпромынми
акуячэ зэдьрахыллэн, зэхэм
яфедэ зыхэль йофыгъохэм яз-
шохынкэ шуугъэ къэзытышт
еклонлакъэхэр къызэдыхахынх
фае.

«Адыгейир хэхъоныгъэ ин зы-
шырэ шьолтырэу непэлэ щит,
газификацием ылъэныкъокъе

апэрэ чыплэхэр зыубытыхэрэм
ащиц. Республикаем инвестици-
еу къылакъахэрэм фэгъэхъыгъеу
къэплон хъумэ, мы аужыре
ильэситум къыкъоцти тэлтыкъо-
тагъ, я 24-рэ чыплэр тэгъ. Ау
республикаем иэкономикэ ихэ-
хъоныгъэ амалэу щылэхэм
джыри нахь ахгэхъохъэн фаеу
пшъерьиль къеъеуц. Инвести-
циихэр нахьыбэу дгээфедэнхэ,
турист инфраструктурэм хэ-
хъоныгъэ едгэшчын, индусти-
ральнэ паркхэр зэхэтшэнх фае»,
— къыуагъ Къумпъыл Мурат.

ПАО-у «Газпромын» и Гъэ-

Юрышланлэ и Тхъаматэ игуадзэ
къызэрүуагъэмкэ, газыр алэклэ-
гъэхъэгъэнэм ылъэныкъокъе
Адыгейир процент 90-м шъхьа-
дэхъигъ, Урысые Федерации
гуртымыкэ фэди 1,5-кэ ар
нахьыб. Ау зэдэлжэхъэныгъэм
ылъэныкъокъе джыри амалы-
шохэр щылэх.

«2016 — 2020-рэ ильэсхэм-
кэ газыр зэралакъагъэхъащым
ипрограммэ Газпромынрэ
республикаем зэдькэтихагь.

А

ильэсхэм къакъоцти инвестици-
хэр сомэ миллиардрэ миллион
800-м нэсцэдэх. Ар ахьшэхху,
ау тэ къыдгурэо аш фэдэз
ахьшэ пэлтүүмыгъахъэмэ зэр-
мыхъуцтэр, сыда пломэ мэкъу-
мэшм ихэхъоныгъэхэр, туриз-
мэхъэхэр, технологияхъэхэр зы-
щагъэфедэхэрэ производствэхэм
альэныкъокъе республикаем амал
дэгүүхэр илэх», — къыхигъэшчигъ
Валерий Голубевым.
(Икэух я 2-рэ нэклуб. ит).

Ялъэки зэдьрахыллэшт

ПАО-у «Газпром» зыфиорэм регион политикэмкэ и Комиссие изэхэсигъо Адыгейим и Лышхъэу Къумпъыл Муратрэ ПАО-у «Газпромын» и Гъэюрышланлэ и Тхъаматэ игуадзээ
Валерий Голубевымрэ ыпэккэ зэдашыгъэгъэ зэзэгыныгъэхэм атетэу язэдэлжэхъэныгъэ
зызэрэрагъэушомбгүүтэй ыкъи ашкэ амалыкъе щылэхэм зыщатегушылагъэх.

ООО-у «Газпром межрегионгаз» зы-
фиорэм инженерланэ пащэ хабзэм ику-
лыкъухэм шьолтырхэмрэ иоф адэшэ-
гъэнэмкэ игуадзээ Николай Исаковым
къызэрүуагъэмкэ, мы аужыре лъяхъа-
нэм цыфхэм газэу алэклахъэрэ нахьы-
шьоу учет шыгъэнэмкэ, абонентхэм
махъе ягъэгъэнэмкэ, чыфхэхэр къа-
хыжыгъэнхэмкэ йофышико ашлагъ.
А пстэумэ яшуагъэкэ цыфхэм нахьышьоу
газыпкэмкэ чыфхэм къаахыжы хуягъ.
Ау доклад къэзышыгъэм ишошлкэ, рес-
публикаем, муниципалитетхэм, хэбзэхуу-

мэхъо къулыкъухэм япашхэр къадемы-
лэхэу а йофыгъор зэшүүхашьущтэп.

Газпромын эпхыкъе илэх Адыгейим
и Лышхъээ зэрэдьригъаштэрэд къыуагъ,
къулыкъухэм игъом газыпкъе зымы-
тыхэрэм иоф адашлэнэу къяджагъ.

«Газэу къаахылэхэм ыуасэ игъом ыкъи
икъо зэхэм атын фаеу сэлэйтэ. Ау
цыфхэм ахьшэр зыфатырэр ашлэн фае.
Энергие къэклияллэхэм ауасэ тэрээз
агъэнэфэн фае», — хигъэунэфыкъигъ
Къумпъыл Мурат.

Газпромыр къаделээ фабэр къаалекъе-

зыгъэхъэрэ организациехэм чыфу-
ательным эпхыгъе йофыгъохэр зэшүүхын-
хэм республикаем зэрэфхэзьырэд Ады-
гейим и Лышхъээ хигъэунэфыкъигъ.

Валерий Голубевым зэрэхигъэунэфы-
кыгъэмкэ, Газпромын лъэныкъо зэфэ-
шхъафхэмкэ Адыгейим зэпхынгъеу
къыдьрилэх зыригъэушомбгъу шоигъу.
Компаниеу «Газпром теплоэнерго» зы-
фиорэр республикаем икоммунальнэ
фэло-фашлэхэм ярынок хэхъанымкэ
амалэу щылэхэр зэгъэшгэхъэнхэм фэ-
гъэхъигъеу республикаем ипащхэм

предложениеу къахыгъэм хэплэхтэй.

Газыр зыгъэфедээрэ бюджет организа-
циехэм азыныкъо нахьыбэмэ игъом
газыпкъе къызэрратырэр зэхэсигъо
шыгъагъэунэфыкъигъ. Республикаем игъэ-
цэхъэхэрэд хабзэ иофшлэхэрэ газыр
алэклэзигъахъэхэрэмэ газыпкэмкэ
чыфхэм зытэхъэм зытэргэгъэхъын-
мэхъо, ахъм ауасэ икъо түгээнэмкэ
зэрэзэгүүриягъэхэр аш къеушхыаты.

Зэхэсигъо Адыгэ Республикаем иба-
лан тет газ коммуникациехэр Газпромын
етыжыгъэнхэмкэ амалэу щылэхэм
зыщатегушылагъэх. Ахэр зэдэлжэхъэнхэмкэ
анахьышоу альятаагъэр компаниюеу
«Газпромын» зыщатегушылагъэхэм рес-
публикаем зыщатегушылагъэхэмкэ
ишикъигъэ амалхэр зехэгъэнхэр ары.

Адыгэ Республикаем и Лышхъэ
ипресс-къулыкъу

Апшъэрэ Йофыгъом иапэрэ ЗЭХЭСЫГЬУ

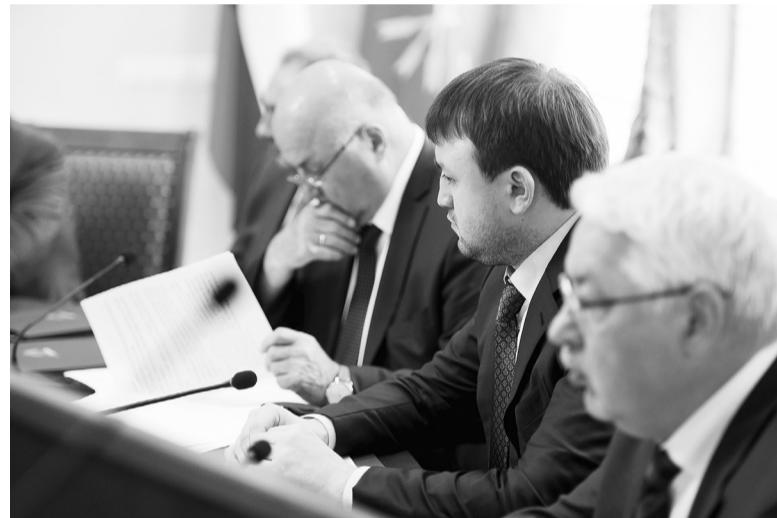

(Икзүх).

Адыгэ Республикаем экономике хэхъоногъэмкэ ыкы сатуумкэ иминистрэу Олег Топоровым непэкэ отраслэм изытет фэгъехыгье псальэу кышынгъэм кызыэрэшхигъэшгъэмкэ, цыф псэуплехэм газыр алеклэгъехъегъэнм республикем льэшэу анаэ щытырагьет.

Министерствем кызыэртыгъэмкэ, 2005-рэ ильэсэм кыншгэжъягъэу 2018-м нэс Адыгейим газрыклонгэ километрэ 960-рэ фэдиз щагъэпсыгъ. Газпромым ипрограммэ гъэхъягъэ хэльэу Адыгейим щагъэцакэ. Псэупл 13 фэдиз республикем Ѣызээзыпхыгъэ газрыклоуплехэм якыхъягъэ километри 150-м ехъу. ПАО-у «Газпромым» Адыгэ Республикаем игазификаце сомэ миллиардым ехъу инвестице кыыфхигъэкыгъ. Ащ хэхъэ республикем икыблэ льэнхээрэ Мыехъонэ районым икүшхъэльэ чыплэхэмрэ газыр алеклэгъехъегъэнм пае псэупл Абадзехскэм кыншгэжъягъэу Севастопольскэм, етланэ Новосвободнэм анэсышт газрыклоупл 13 шэхэу атупшыщтыр.

Федеральнэ программэ «Урысые Федерацием туризмээм зыншгэшшомбгүйгъенэр» зыфилоу 2011 — 2018-рэ ильэсхэм

Адыгейим газ-
Арыклонгэ километрэ 960-рэ
фэдиз щагъэпсыгъ. Газпромым ипрограммэ гъэхъягъэ хэльэу Адыгейим щагъэцакэ.

ательятаагъэм диштэу турист-рекреационнэ комплексэу «Лэгъонакъэ икъэлапчъэхэр» зыфиорэм ишкыгъэ инфраструктур-

Газыр алеклэгъэхъягъэнм ылъэныкъокэ Адыгейир процент 90-м шхъадэгъигъ, Урысые Федерацием гурытымкэ фэди 1,5-кэ ар нахыб. Ау зэдэлжэйнгъэм ылъэныкъокэ джыри амалышхохэр Ѣылэх.

рэг ёгъэгъотыгъэнм пае псэупл Каменномостскэм кыншублагъэу, Дахъо, Хымыщкэй, Гъозэрылэ, Новопрохладнэм анэсышт газрыклоупл 94,5-рэ фэдиз зикыхъэгъэштим ишын макло.

Мыш дэжым кыхагъэштим

Зэхэсигъюм йофыгъоу зынштегущыагъэхэм ялытыгъэу стратегическе унэшо заулэ аштагь. Республиком иэнергосистемэ ихэхъоногъэкэ пэрыхъуныгъэхэр дэгээзыжыгъэнхэм пае «Гыгу картэкэ» заджэхэрэр зэдэгээпсышт. Пстэу-

гагошыпэ станциехэу республикем ипсэуплехэм чыопс газыр алеклэгъахъэхэрэм бэзэшүахын фаеу зэрэхурээр. Станцие 27-м Ѣыншэу станции 5-мэ акыучи изэу, проценти 100-м нэсэу йоф ашээ. Тэхъутмыкэе районым инвесторхэм ахэм ашыщэу станциишм анаэ нахь кыатырадзагь.

ми апэу Тэхъутмыкэе районым ит станциехэр уахьтэм диштэу ашыжыщых, индустримальнэ шольтырхэу ашыхэрэм яфэнкыоногъэхэри кыншалытэштих. Ащ нэмыкэу Валерий Голубевым пшъэрэль афишишыгъ Мыекъонэ районым икъушхъэльэ чыпэ Ѣашырэ газрыклоупл газэу рыхон ыльэжыщыр нахьыбэ шыгъэнм пае техническе зэшшохыкэхэр кыншалынхэ.

Икзүхым Къумпиль Мурат кыншагъулэгэ республикемкэ анаэ игью Ѣыт ѹофыгъохэм анаэ кыншэрэтирадзагъэм пае кыншэлгэгъэхэм зэрафэрэзэ, непэкэ къэуцугъэ пшъэрэль пстэуми зэшшохыкэ дээту афхунымкэ ѹофым зифедэ хэль льэнхэхэр эзэгурьохэу зэдэлжээнхэм мэхъанэшхо зэриэр кыншалынхэ.

**Адыгэ Республиком и
Пышхъээ ипресс-къулыкъу**
Сурэтхэр А. Гусевым тырихыгъэх.

ПСЭУПЛ-КОММУНАЛЬНЭ ХЪЫЗМЭТЫР

Агъэкіжыштхэр, кізу атыштхэр

Фэтэрыбэу зэхэт унэм чиэсхэм зэкэми зэдагъэфедэхэрэм ягъэкіжын фэгъехыгъэ республике программэу 2017 — 2019-рэ ильэсхэм ательятаагъэм диштэу 2018-рэ ильэсэм Адыгейим ит уни 127-мэ гъэцкіжынхэр арашыплехъэштих. Ар пстэумки квадратнэ метрэ 317943-рэ мэхъу.

АР-м псэольшыннымкэ, транспортнымкэ, псэупл-коммунальнэ ыкы гыгу хъызмэтхэмкэ и Министерстве кыншалынхэ.

ритыгъэмкэ, ащ сомэ миллионы 142-м ехъу пэуухьашт. Унэ 67-мэ Ѣыкагъэу ялэр фэтэрыбэу зэхэт унэхэм ягъэцэклэжын фэгъэзэгъэ Региональнэ операторын зэригъашэгъах, 9-мэ ягъэкіжын рагъэжыгъ. Ахэм электричествэм икъеклоуплехэр, унашхъэхэр ашызэблахъщых, унэхэм ятеплэ агъэкіжышт. А ѹофшлэнхэм сомэ миллионы 12-м ехъу апэуухьашт. Джэдже районым игүчэу станциэу Джаджэм дэт унэхэм ашыщышхэ изэблэхъун аухыгъ.

Фэтэрыбэу зэхэт унэм чиэсхэм зэкэми зэдагъэфедэхэрэм, гущын пае, унашхъэм, псым, электричествэм, гъэстистынгхэе шхъуантлэм якъеклоуплехэм, чыхъаплехэм, нэмыхъэм, ягъэкіжын пае цыфхэм мазэ къэс ахьшэ аты. Ащ фэгъэхыгъэ федэральнэ законыр зышилэр ильэс заулэ хүгъэ. Унэхэм ягъэцэклэжын фэгъэзэгъэ фондым кыншэритыгъэмкэ, мы льэнхыкъомкэ зэкіими яшьэрэлхэр икъу агъэцаклэхэрэп, игъом къэзымытлэр бэ, къэзымытлхээри Ѣылэх. «Капремонтын» пае къятын фаеу чыфхэм ательяр пстэумки сомэ миллионы 65-м ехъуштгыгъ. Мэхъогъу мазэм и 1-м нэс кыншээралтыгъэхъэмкэ, ащ Ѣылэх сомэ миллион 46-р

ары къаугъоишшугъэр. Чыфэ зытэхэм ялофхэм ахэпплэнхэу тхыль 265-рэ хъыкүмхэм аратыгъ, ар сомэ миллионы 2-рэ мин 600-рэ ауас. Ащ фэдиз ауасэ джыри тхыль агъэхъазыры.

Псэукэ амалхэр нахыши зыфашиштхэр

Федеральнэ программэу «Псэупл» зыфиорэм цыф куп гъэнэфагъэхэм ахахъэхэрэм псэукэ амалэу ялэр нахыши шыгъэнхэе кыншалытэлтигъ. АР-м псэольшыннымкэ, транспортнымкэ, псэупл-коммунальнэ ыкы гыгу хъызмэтхэмкэ и Министерствем кыншэрэтигъэмкэ, ащ диштэу 2018-рэ ильэсэм пыкыгъэ ухьтэм псэупл сертификати 4 атыгъ. Ар пстэумки сомэ миллионы 6-рэ мин 711,2-рэ ауас. Сертификати 4-м Ѣылэх 2-р радиацием иягъэ зэригъэтигъэ куплым

хахъэхэрэм апай. Адыритлур егъэзигъэкэ къэкошыжын фаеу хүгъэ ыкы Темир Чыжъэм кыншалытэлтигъэ унагъохэм аратыгъэх. Джыри мы ильэсэр имыкыззэ сомэ миллионы 4-рэ мин 643-рэ зыосэ сертификати 3 атынэу гухэль я.

Сабый ибхэм псэупл ягъэгъотыгъэным фэгъэхыгъэ законым игъэцкээнэ республиком Ѣылъягъэхэрэйт. Пстэумки нэбгыр 135-рэ псэупл зэрэтигъ фаеу агъэнэфагъэр. Ащ сомэ миллионы 113-рэ пэуухьашт Ѣылэх миллионы 100-рэ республиком, миллионы 13-рэ федеральнэ бюджетхэм къаахъигъэшт. Ильэсэу тызхэтим ияшнэрэ мэзиц сомэ миллионы 13-рэ Федеральнэ гупчэм кыншалытэлтигъ Ѣылэх. Джэдже районым сабый ибэу Ѣылъягъэхэрэйт. Джаш фэдэу ООО-у «Северный» зыфиорэм фэтэр 17 Ѣашыфынэу зээгъынгъэхэр муниципальнэ образованиехэм адашыгъэх.

Республике гэзэтэу «Адыгэ макъэм» Ѣылъягъэхэрэм гухэл тщыхуу тифхэхъаусыхэ пшъядэгъэхъэ зыхырэ секретарэу Хъуримэ Хъусен ышыпху идунай зэрихъожыгъээм фэш. Унагъом икъин дэтэгощи, къэнагъэхэм псауныгъэ дахэд Ѣылэх.

Адыгэим иамалхэм уасэ къафашыгъ

Адыгэ Республикаан и Лышхьэу Къумпыл Мурат Зэхэт Араб Эмиратхэм якомпаниеу «Аль Фаладж» зыфиорэм ипащхэм зэдэгүүшүэгъу задыре нэүж пшъэдэкыжьэу ыхырэмкэ гүнэпкэ гъэнэфагъэ зиэ обществэу «Адыгэ чыгхатэхэр», джащ фэдэу обществэу «Мамырыкъу» зыфиохэрэм ахэр ашылагъэх.

Адыгэ Республикаан мэку-мэшымкэ иминистрэу Юрий Петровырэ Адыгэ Республикаан и Лышхьэу илэпийгэу Петр Гарнагэрэ ягуссэхэу инвесторхэм республикэм экспорт амалэу илэм эшагхэгъозаг.

Адыгэим псынкэу хэхьоныгъэ шышире чыгхатэхэм зызэрэ-щаушомбгүрэм компанием уасэ къифишыгъ. «Адыгэ чыгхатэхэр» зыфиорэм илъиклохэм инвесторхэм къафалотаг чыг

циклюхэм ягэтийсхан къище-гъэжьагъэу продукции хэзэйрэм изэхшыпкын, ишгын нэ-сыжьэу юфигъо зэшүахыхэрэм афэгъэхыгъэу. Милэрсэм нэмыкэу предприятиер зыдэ-лахжэхэрм ашц дэжьиремэ дэшхомрэ. Къэлгээн фае лэ-жыгъэр илкэ зэрэуахыжырэр.

«Непкэ юфшэкэ амалу аэ къихагъэм ишуагъэкэ Адыгэим чыгхатэхэм ядэ-лэжэнкэ хэхьоныгъэ зеришы-

рэм имызакъо, ипродукции илкыб къэралхэм алэкигъахэх хуугъэ. Продукцием изытет итугын шын хумэ, предприятиер нэмыкхэм ауж къиминуу дунэе рынкем ихан зэрилэ-кынчтыр къихгээшгъэн фае», — къиуагъ Адыгэ Республикаан и Лышхьэу Къумпыл Мурат.

Джащ фэдэу пшъэдэкыжьэу ыхырэмкэ гүнэпкэ гъэнэ-фагъэ зиэ обществэу «Мамырыкъом» хаклехэм ашогъеш-э-

гъонэу анаэ къытырадзагъ. Генеральнэ пащэу аш илэ Мамырыкъю Русльян хаклехэр юфшлакэ щигъэгъозагъэх. 2017-рэ ильэсэм предприятием тигъэгъазэм хашыкырэ дэгээ тонн мин 18,6-рэ фэдиз къидигъэгъыгъ. Чылпэ зэфэшхыафы-бэмэ дагъэр алэкигъахэх: Кыблэ федеральнэ шольтырым, Урысыем, Сыбыр, Икылб къэрэл зэфэшхыафхэм. Анахыбэ дэдэр Китайр арь зылкагъахъэрэр.

Технологиекэ оборудованиеу ялэр зэрэзэтэргээсэхээрэм, а лэнэнкъом ренэу анаэ зэрэтиргээтиэрэм ишуагъэкэ япродукции дунэе шапхъехэм адиштэ хуугъэ. Лэнэнкъо зэфэшхыафхэмкэ ахэм

ашхъадэкы плон пльэкыщ. Бэ-мыхэм тын льаплэу къэгэльэ-гъон ыкыи ермэлыкъ зэфэ-шхыафхэм къацафагъэшьоша-гъэр.

Компаниеу «Аль Фаладж» илъиклохэм ашогъеш-эгъонэу юфшэнэр мыш зэрэшызэхэшагъэр зэрагъэлээгъу, анахьэу анаэ зытырадзагъэр илкыб къэралыгъохэм осэ дэгүү ахэм къыдагъэкырэм кызэрафашы-рэр арь.

Экологилем ыльэнныкъокэ продукции къабзэу Адыгэим ращырэр ОАЭ-м илкагъахээ зэрашыщтым фэгъэхыгъэ зэ-зэгыныгъэхэм япхыгъэ зэдэ-гүүшгээгъухэр джыри лягъэ-кютэнхэу лэнэнкъохэр зээгыгъ-гъэх.

Адыгэ къуаер ОАЭ-м зэрэгэлтэй тагъэхьащт шыкэм тегущытагъэх

Адыгэ Республикаан и Лышхьэу Къумпыл Мурат игэ зэрилэгъугъэм тетэу ОАЭ-м икомпаниеу «Аль Фаладж» ипащхэрэ республикэм иагропредприятие заулэхэм ашылагъэх, Адыгэим экспортимкэ амалу илэхэм защагхэгъозаг.

Гъомылэпхээ къабзэхэу ОАЭ-м илкэ-тэхьащхэр къихахыхэ зэхьум зигугуу къэтшыгъэ компанием адыгэ къуаэм ынаа къизэрэтиридзагъэр инвесторхэм къауагъ.

«Адыгэ къуаер тизэргүүшхорэ шхы-ныгъо щит. 2012-рэ ильэсэм къище-гъэжьагъэу Германием ар илкэлтэгъахэ. Нэмыкхээ илкыб къэралыгъохэм ябэ-дзэрхэм адыгэ къуаэм чылпэ гъэнэ-фагъэ ашибуытын зэрилэгъын си-цихьэ тель, — къиуагъ Адыгэим и Лышхьэу Къумпыл Мурат. — Мы аужырэ илъэхэм отраслэм ипредприятиихэр джырэ шапхъэхэм адиштэу агъэлжыгъэх, продукциеу ахэм къи-дагъэкырэр илкыб къэралыгъохэм ашагхэфедэрэ шэлхээ лягэхэм адештэ.

Гүшүйлээ пае, пшъэдэкыжьэу ыхырэмкэ гүнэпкэ гъэнэфагъэ зиэ обществэу «Красногвардейскэ щэ заводыр» арь экспортер шхьаа щитыр. 2012-рэ ильэсэм къище-гъэжьагъэу аш Германием къое тонни 152-рэ фэдиз, 2017-рэ ильэс закъом къое тонни 26,5-рэ илкэгъэхьагъ. Зээгыныгъэм тетэу 2018-рэ ильэсэм къое тонни 100 фэдиз аш ришшт.

Красногвардейскэ щэ заводым игеральянэ директорэр Аульэ Азэмэт

производственнэ линиехэмрэ къое льэп-къеу къыдагъэкыхэрэмрэ инвесторхэр нэуасэ афишыгъэх.

Хаклехэм къуаехэр зарагъэхым ахэр экологическая зэрэккабзэр къашлагъ. Ильситликтээ узэкэлэбэжьимэ Евросоюзым ишапхъэхэм зэрадиштэрэр къэзышыхьатырэ сертификатыр предприятием къыратыгъ. Мыгъэ Красногвардейскэ щэ заводым улээкунышо Ѣиуагъ, къуаехэр къызэрэдагъэкырэм къище-гъэжьагъэу документхэр зэраатырэм нэсийкэу мыш юф зэришээрэ аулээкүүгъ. Производствами, улээкүүнхэр зэхэзышэрэ къулыкхүхими ялофшэн осэшко къафашыгъ. Евросоюзым ижспертхэм Адыгэим ипредприятие уицыхэ тельы хуунэу альтаагъ. ОАЭ-м имызакъо, Тыркуеми, Азербайджани къуаэр алэкигъэхэгъэнэм тегъэпсихъэгъэ зэдэгүүшгээгъухэр джыдэдэм зэхашхэх. Предприятием аттестациер ыкыгъах, ипродукции США-м илкэгъэхъаным пае экспортерым иномер къызыщи-фагъэшьоштэхтэй ехэ.

Нэүжүм инвесторхэр Джэджэ щэ заводым Ѣиуагъэх. Гъомылэпхъэш отраслэм къыдигъэкырэм ызыщсанэ мы заводыр арь къэзышырэр. Заводым адыгэ къое цынэрэ гъэгъугъэрэ, сулу-

гуни, нэмыкхээ къое льэпхъэр, тхъу, щэ, къоепс къыышыдагъэкых. Къоепсир Москва ыкыи Урысыем инэмыкхээ къалэхэм ятучанышохэм ащащэ. Мыгъэ Джэджэ щэ заводыр урысые зэнэкьюкоу «Звезда качества России» зыфиорэм илау-реат хуугъэ.

Компаниеу «Аль Фаладж» ипащхэрэ гъэшхэкэу республикэм къыщахыижырэр зэрэлэшур ыкыи фашээ зэрилэх хагъэунэфыкыгъ. Зэдэлэжэхъэнхэмкэ амалу Ѣиэхэм лъэнэхъохэр игъэх-тогъээ атегүүштэгъэх. Гъомылэпхъэр къабзэхэр къэшэфыгъэнхэм ыкыи ахэр ОАЭ-м илкэгъэхъэнхэм фытегэп-сихъэгъэшт гупчэшко Адыгэим щагхэп-сийнуу ражхуухъэ.

Компаниеу «Аль Фаладж» ипащхэрэ яшошлакэ, адыгэ къуаер яхэгъэгү щагхэ-федэрэ шапхъэхэм икъоу адештэ, ОАЭ-м ыкыи нэмыкхээ илкыб къэралыгъохэм чылпэ гъэнэфагъэ аш ашибуытын ылэ-кышт.

Шыгуу къэтэгъэхъы адыгэ къуаер къыдэзигъэкыщт предприятиехэмкэ даоу Ѣиуагъэм фэгъэхыгъэ къэх унашьо 2018-рэ ильэсэм ишылэ мазэ Урысыем и Ашхъэрэ хыкум зэриштагъэр. А шхыныгъор къыдэзигъэкын фитхэр республикэм ипредприятие

закъохэр арь. Ахэм производствэм зырагъэшомбгүн ягүхэль.

Адыгэ Республикаан мэку-мэшымкэ и Министрствэ къызэрэтигъэмкэ, адыгэ къуаэмрэ гъэшхэкхэмрэ къаклэ-упчэхэрэр нахыыбэ мэхү зээлт. 2017-рэ ильэсэм Адыгэим ипредприятиехэм адыгэ къое тонн мин 12,8-рэ къыдагъэкыгъ. 2016-рэ ильэсэм къы-дагъэкыгъа ѡльтыгъэм, ар процент 12-кэ нахыыб. 2018-рэ ильэсэм ахэм гухэлэу ялэр проценти 10 – 12-кэ къыдагъэкырэм джыри зыкыра-гъэлтэнэу арь. 2020-рэ ильэсэм ехүулэу ильэсэм къыклоц ахэм къое тонн мин 14,3-рэ къахыижын фае. Юфхэр арэущтэу зэлфэнхэм пае фермэ ин заулэ агъэпсын фаеу хууц. Зигугуу къэтшыгъэ предпрятиихэр джырэ шапхъэхэм адиштэу агъэлжыгъэх. Щэ заводхэм яамалхэм процент 37-рэ аххууагъ.

Адыгэ Республикаан и Лышхьэу ипресс-къулыкъу

Хыныгъу—2018-рэ

Игъом удэлэжьэшьумэ...

Джырэблагъэ Шэуджэн районым тызыщээм тызэблэгъагъэхэм ашыц Зезэрэхъэ Аслын иунэе мэкъумэц хызметшапэ. Мы мафэхэм аш етгүүпшыгъэу лэжыгъэр щигуахыжы. Аш ипащэ гүщүэгъу тызщыфэхъугъэри коц хасэу алохырэр ары.

Зэээрхээ Асланрэ Шэуджэн район администрацием мэкь-мэцүүмкээ иотдел иагроном шъяхыауз Гутэй Муратга лэжьынгээ чылэлхъакэм изытэт зэртгэшээ.

Лэжүүлгээ хасам машом зыгарчын-
мынчийн зинан төхөгүүдийн төхөгүүдийн
шалтгаалалтадаа шалтгаалалтадаа

Аслъан къызэриуагъэмкіэ, пстэумкін лэжыгъэ гектар 525-рэ ил. Аш щыщэу 60-м бжыхъэсэ хъэр атырипхъэгъагь, гектар 225-р бжыхъэсэ коц ыкін 250-р гъэтхэсэ тыйгъэгъаз. Хъэм илухыжын аухыгъ. Зы гектарым, гурьтымкіэ лъятағъэу, центнер

тхыжъыщтым нахъ мак!эу къи-
кынкін хүн, ау ари 53 — 55-м
къыщымык!энэу тэгүгъэ. Гъэрэ-
кло тинасып къыхьи игъом хэл-
льхъанхэ зэрэтльэк!ыгъэхэр,
мыгъэ игъом тызэряшшүшшү-
гъэр ары аш фэдэу хъалэлэу
къызк!ытэтэжъыхэрэр.

Тұрғының ішінде жаңылар, деңгелер 47-рә көрініштесінде. Аш зәрігъ-тәразәрәр бысымым күхин-тәзшігъ. Мы мафәхәм коңыр етүпщығъе аложы, гүнәм ра-фылғағъ пәноми хүшт, гектар 200-м клахъеу хагъекігъах. Пчедыжърә осәспсәу къехырәм етъеохъу, жъеу техникәр хы-сәм хәхъанәу хүрәп. Щеджә-тъо уаҳтәм eklolatgъеу тә тызә-клем комбайнитум хәнүр зыра-тъекъагъәр такъикъ 30 горә нахъ-хұйғағъәп. Зезәрәхъ Бисльян-рә Биктюшин Шигапрә хәштү-гъех, Бғьюшә Муратрә Шъэо Батырбайрә коңыр клащыгъ.

— Джыдээм тызхэт хъасэм коцыр нахъ щыбэгъуағъ, — ыуағъ Аслъян. — Зы гектарым, гурьтымкэ лъыташъеу, центнер 60-м нэсэу къитэхы. Нэужым нахъжкулъе тракторын эшү джэн Рустем тес. Пащэм къызэртиуағъэмкэ, пистэумки механизатор нэбгыриплырэ водителитүрэ хъызмэтшаплэм юф шызышлэрэр.

Джы ахыжырэм нэмыйкэу хэушхъяфыкыгъэу нэмыйк хаяси Аслын тыхицагь. Ар чылапхъэ ышыщтыр кызыгчигъэкырэр арэу ытуагь. Лэжыгъэ чылэпхъаклэхэм зыщадэлэжьхэрэ институтэу Краснодар дэтым зэпхынгъэ дыризэу, ильзсыбэ хуульгээю *lof* дешэл. Тызэрэшигъэзогъэмкэ, ильэс къеслэжыгъэ чылапхъэу хильхъэрэр зэфэшхъяф, зы лъэпкы гъэнэфагъэ ехыгъэу *lof* ышлэрэп. Институтым лэжыгъаклэхэм кыгъэкыгъэхэрэм ежь ичыгү, чыюопсым, къякунэу ахэтэргъяахехышь, епхъы. Ар, лъэнэйкъо пстэумкни егъэрразэмэ, къыкіэлтиклоэр гъэм хельхъэ. Кызызэриугъэмкэ, аш фэдэу ыупльэкүнэу коц тонниш ыпхыгъягъэмэ, 100 фэдиз къеты. Ар ежь чылапхъэ ышынэу фэхъу.

Ләжыйыр эү үүхкүйкүрээр зышиыгыштыри ежь иунаеу Аслын ил. Уасэхэр джыры зэрэцкүйлүр үофыгы шыхыа эзрэштыр къыхигъяшыгъ. Мы

уахътэм IуагъэкIыным федэз
зыпари хэлъэп, хагъэкIодагъэм
нахьыбэ кыхаххыхыщтэп. Аш
фэшI ыложьырэр егъэтIыльыгу.

Аслъан игъэтхэсэ тыгъэгээз таыкыщыуцуу. Нэр пілехүэ ар къэгъягъэ хъугъэ, лъагэ. Ари игъом хилъхбануу ыкыи ешүшлэнэу зэрэхуягъэр ары аущтэу апэ зыкышигъэр. Арэу щитми, адрэхэм афдээу аши псы ищыklagъ, оохым лэжьигъэм илүхжын къызэттиригъэуцощтми, гъэтхасэхэм къафещынэу мэгүгъэх.

Аслъан игъэтхэсэ тыгъэгээз таыкыщыуцуу. Нэр пілехүэ ар къэгъягъэ хъугъэ, лъагэ. Ари игъом хилъхбануу ыкыи ешүшлэнэу зэрэхуягъэр ары аущтэу апэ зыкышигъэр. Арэу щитми, адрэхэм афдээу аши псы ищыklagъ, оохым лэжьигъэм илүхжын къызэттиригъэуцощтми, гъэтхасэхэм къафещынэу мэгүгъэх.

Хъасэхэм тэ та��ыхэмыкыжь-
зэ щэджагьо хъугъэ, щэджэ-
гъуашхэри къафащаагь. Хъизмэ-
тшлаплэм ипащэ къызэрүулагъэм-
кіэ, мыш фэдэу хыныгъо зы-
хъукіэ, непэ щэгъогого ашхы-
щтыр арагъэоллэным ынаэ тет,
лэжыгъэм илухыжын хэлажьэ-
хэрэми лэжъялпкэр хъалэлэу-
ареты. Мы районым мэкүу-мэ-
щымкіэ иотдел тызэрэщищаагъэ-
гъозагъэмкіэ, а зыр арэп Зе-
зэрэхъэ Аслын ынаэ зытетыр.
Шлүшлэлэгъо ытырэмкли ар-

— «Гум пыкырыр эр пекіжъы» аlyагъ. Аш фәдэу гупык зәриләр арын фае чыгыруи хъаләләу кызыктәтжырыр.

Ильэситф хүргээ Бгъошэ Мурат Зэээрхээ Аслын иунээ хызымэтшалтэй механизаторэу зыщилажьэрэр. Хыныгтоо уахтэм тракторымкээ лэжьыгээр клещи. Мигъэ тонн 300-м къышымыккэю клишыгях. Ар заухыгээ, тракторым пхъэлашэр пишээ нышь, чыгур ыжъожыщ, нэужым бжыхьасэхэр, етланэ гъэтхасэхэр ылхыщтых... Лэжьыгъэу хальхагъэмешүшэнхэ фаеу зыхъукли, ар апэхъасэм хахъэхэрэм ащищ.

Биктюшин Шигап ильэс 15 хүгээр Зөзэрхэв Аслын иунэ хъызмэтшалыг комбайнерэу щэлажьэ. Тэ тывшыгийг ухьтэм аш коцыр ыюжыщтыг. Такъикь зытlu нахынбэкэл кытфэуцуу кындуулгүүчилэн ыдагьэп. Аш фэдэу ухьтэм зэрэфэсакырэр арын фае зы мафэм, гуртымкэл лытагьэу, тонни 120 — 130-м нигъэсэу зыкійложырэр. Аш фэдэу ильэссыбэх хүгээр зы хъызмэтшалым зэрэгчилүүтэй ушьхыагьоу фэхүүрэмкэл тызеупчылым, цыфыгийшхорэ гукігъурэ зыхэль паша зэрийэр арэв кытийлаг.

Нэгкүбгөр къэзгыгъэхъазырыгъэр ХъУТ Нэфсэт.
Сүрэхэр Іашынэ Аслъян тырихыгъэх.

ИгукІэгъуныгъэ гъунэнчъ

Цыфхэм сэнаущыгъэ гъэнэфагъэ хэльэу къехь. Аш епхыгъэ сэнэхьат зызэригъэгъотыкэ, илофшэн ыгъэрэзэу, гуха-хъо хигъуатэу егъэцакэ.

Лъэнкіэпіэш Нүцэ аш фэдэ цыфхэм ашыц. Ыгукэ пэблэгъэ иофшэнным фэшыпкъ, ицыфхытугъякэ шхъэкіэфэнгъэ къилжэжыгъ. Нүцэ медицинэ сестрау иоф зишіэрэр ильэс 40-м ехъугъ. Цыфхэм іэпіэгъу афхэвуным ицыхкігъом къышегъягъа фэшэгъагъ, аш къыхкігъу медицинэм ишынгъээ рипхыгъ.

1958-рэ ильэсийн Адыгейим ит къоджэ зэкілжхэм ашыц. Блащэпсынэ Нүцэ къышхъу. Зэгурьохъэу зэдэпсэурэ унэгъо лужь ар къиххъуягъ. Зэшыпхуихырэ зы шыре хъуцтыгъах. Ны-тихэм ясабийхэм цыфхыгъэрэ гукіэгъуныгъэрэ ахэлжээ, сэнэхьатэу къиххъуягъэрэ шыпкъенгъэгъ фырялэу рилэжжэнхэм фагъесагъах.

1978-рэ ильэсийн Нүцэ Мые-къопе медицинэ училищир къи-ухыгъ. 1980-рэ ильэсийн къи-щегъягъа зэнэхьатэу зэригъэгъотыгъемкэ иоф ешэ. Кошхъаблэ дэт район сымэджэ-щим икілэцыкъу отделение ильэс 15-рэ щилэжжагъ.

Нүцэ унэм къеклюжыгъеми зыгъепсэфыгъо мафхэм иоф-

шіэн щыгъупшэу къыххъыгъэп. Къуджэм дэсхэм, илаххылхэм медицинэ іэпіэгъу ящыклагъэ зэрхэху къизэуаліхэрэр тигушигъэгъу ары. Сид фэдизэу шыгъягъами, уаххээм шакізми, Нүцэ амалэу иэмкіэ ишуагъэ аримыгъэкіэу къыххъыгъэп. Гузэжжогъу чыпіэ ифагъэм іэпіэгъу фэхъу, аш ипсаунгъэ изытет къыкілэлтыкъорэ мафхэм икілэцыкъу.

Блащэпсынэ дэт кілэцыкъу іыгыпіэу N 4-м медицинэ сестрау иоф щишіэнэу Нүцэ къи-рагъблэгъагъ. Зышыпсэурэ къуджэм иофшэнпіэ чыпіэ щыгъэ зэрхэхуягъэр бзыльфыгъэм иго-пагъ. Гүнэгъу нахь мышими, нэмими къуджэм мафэ къес уклоныр псынкіэп, аш клауціэу плихырэр бэ. Сымэджэщим ильэс зэкілэлтыкъохэм зэр-щилжжагъэм къыххъыгъэу пэблагъэ хъуцтыгъагъ, ау кілэцыкъу іыгыпіэм зыкыгъэзжжагъ.

1995-рэ ильэсийн къи-щегъя-жжагъа зекілэцыкъу іыгыпіэм иоф щешэ. Нүцэ къи-зериуа-тэрэмкіэ, сабийхэм уаххэныр гъашігъоны. Ахэм ядунэ-ееплыкъе, гупшигъу ялам уакы-

рыпльнир зымыуасэ щыгъэп. Кілэцыкъу хэм рэхьатныгъэ ахэогъуатэ, анэхэм шынкъэ-нгъэу акілэлтым узлэлашэ.

Кілэцыкъу іыгыпіэ ятлонэрэ унэм фэдэу тигушигъэтуяа. Сабийхэм ашыц горэ сымаджэ хъуцьемэ, лъешеу фэ-гумекъы, ар охуужыгъе икъебар кілэцыкъу хэр сидигъу медицинэм иофы-шіхэм ашыц, ау Нүцэ сабийхэм ныбджэгъу афхэхун ельеки. Дахэу адэгүшгээзэ, екілікіэ гъашігъохэр къи-гъотихээзэ сабийхэр зыфещэх.

Нүцэ илофшэн гуетынгъэ хэльэу зэригъэцакіэрэм даклоу, унэгъо зэгурьохъу ышшэн ылъэ-кыгъ. Унэгъо джэнхыкъор къэз-гъэгъунэрэр бзыльфыгъэр ары. Тигушигъэтуяа ишхъэгъусээрэ сабийц зэдагъотыгъ, ахэр алтэ тырагъэуцаагъах. Лъэнкіэпіэш зэшхъэгъусэхэм пшьашьтүрээ зы кіалэрэ зэрифешшуашэу агъесагъах, ашшэрэ гъесэнгъэ арагъэгъотыгъ. Пшьашъэхэр унагъо ихъагъах, ахэм къак-хъуягъэхэм ныжь-тыжхъэр агъэгушох.

Бзыльфыгъемкіэ насыныр

иунагъо рэхьатныгъэ, зэгурьо-ионгъэ ильынр ары. «Тигу-щыгъэгъу насыныр шоу зэлъитэ-жъы» тюми хэукъононгъэ ху-щтэп. Цыфхэм шхъэкіэфэнгъэ къыфашы, исабайхэм яхъяр ылъэгъоу, иунагъо зэгурьононгъэ дахэ ильэу мэлсэу.

Лъэнкіэпіэш Нүцэ мы ма-фхэм къызыхъуягъэр хигъе-нэфыкъыщт. Ильэс 60 зэрху-рэм ипэгъокіэу ильфыгъэхэр, игупсэ-лаххылхэр фэгушох. Ллакъом имызакъоу, къоджэ-дэсхэм щысэ зытырахырэ бзыльфыгъэм гушигъэ дахэу къылжжырэр бэ. Аш гукіэгъу-нгъэу, цыфхыгъэу хэлъыр гъунэнчъ. Ишшэнгъэ зэрэда-хэм фэдэу тапеки иильэсхэр зекілэлтыкъонхэр, игашэ кы-хъеу, ильфыгъэхэм яхъяр ылъэ-гъоу, псаунгъэ пытэ ежъири къыпэблагъэхэм ялэнэу фэ-льялох. Тэри имэфекл мафэкіэ тифешшуо. Шоу щысэ зекіэ игьогогоу посунэу фэтэо.

ГЬОНЭЖЖЫКЬО
Сэтэнай.

Сурэтим итыр: **Лъэнкіэпіэш**
Нүц.

КъБР-м къыратхыкы

Лъэпкъ печатым илофыгъохэр

Темир Осетием — Аланием ильэпкъ гъэзетэу «Растдинад» («Шыпкъэ») зыфиорэр кыздэкіэрэр ильэс 95-рэ зэр-хуурэм ехъулэу джырэблагъэ Владикавказ конференции гъашігъон щыгъагъ.

«Лъэпкъ печатыр зытэтымрэ аш хэхъонгъэ зэрэбгъэшын амалхэмрэ» зыціэ зэхаххэм къекіолагъях Якутием, Белоруссием, Москва къарыгъэгъэ журналист цэрийхээр, Темир Кавказым лъэпкъыбзэкіэ къи-щидэкіирэ гъэзетхэм яредактор шхъялэхэр, политологхэр, журналистикэм феджэрэ ныбжыкъэхэр. КъБР-мкіэ а конференцием рагъблэгъагъ «Адыгэ писальэм» иредактор шхъялэу Хъашуціэ Мухъэмэрэ тхыль тедзапіэу «Эльбрус» ипащэу, усаклоу Ацкъен Рустланэр.

Темир Осетием — Аланием мы гъэзет закъор ары лъэпкъыбзэкіэ къыщыдэкіэрэ. Гъэшгъоныр, мы гъэзетыр къы-

здэкіирэм щегъягъа зыціэ зыкли зэблахъуягъэп. Аш къихх-утых тарихым, шэн-хабзэхэм, политикэм, социалнэ-экономиким афэгъэхыгъэ къэбахэр.

— Лъэпкъ печатым ишшэ-рэйлрэ имэхъанэрэ нахь уасэ ялэ мэхъу. Къыткіэххъуяхэрэм яныдэлфыбзэ ашлэу, лъэпкъ шэн-хабзэхэм уасэ аратэу къэ-тэджжинхэмкіэ лъэпкъ гъэзетхэм пшьэрылтышо зэшшуах. Сэ сыйзэрпэлтийрэ, мыщ фэдэ зэлүкіэ закъохэр арэп ар къызыпэтийн фаер, ар унагъо пэпчь къагурылон фа. Мы зэхъялэр лъэпкъ печатым их-хъонгъэгъэкіэ лъэбэкъу мафэ зэрхэущтэр сшюшь мэхъу,

— Аланием и Правительствэ итхъаматэ игуадзэу Анатолий Поляковым.

Гъэзетэу «Растдинад» иредактор шхъялэу Бимарова Маринэ къекіолагъэхэм шу-фэс гушигъэхэмкіэ закъыфигъэзагъ. Цыфхэм агухэм лъэпкъ гупшигъе къащыгъэузыгъэнимкіэ лъэпкъ печатым ыгъэцэкіэрэ пшьэрылтышо кілэу къатегу-щыгъагъ.

«Адыгэ писальэм» иредактор шхъялэу Хъашуціэ Мухъэмэрэ янкілубгъохэм лъэпкъ иофым фэгъэхыгъэхэр къызэршэл-тыхэрэм, ильэс пчагъэ хъу-гъэу «Адыгэ макъэм», «Черкес хакъум», «Адыгэ писальэм» язэхэт номерхэр къызэрэдагъэкіхэ-

рэм ягугъу къышыгъ. Осетием ильэпкъ гъэзет илофыгъэхэм якъэлэмийпэ мыуцкунэу, гъэ-зетеджжэхэм япчагъэ хэхъо зэптийнэу къафэлэгъуягъ.

Лъэпкъхэм язэблэгъэнгъэ нахь гъэзтэгъэнимкіэ лъэпкъ гъэзетхэм агъэцкіэрэ пшьэ-рэйлрэ фэгъэхыгъэу къэгүшчи-лагъ республикэм печатымкіэ икъэралыгъо комитет ипащэу Катаева Маринэ. Аш къыхи-гъэшыгъ къыткіэххъуяхэрэм лъэпкъ гъэзетимрэ лъэпкъ иофхэмрэ уасэ афашиярэр нахь къызэрэхырэр.

Къекіолагъэхэм лъэпкъы-бзэмкіэ журналистхэр зыга-гъэхъазырырэ факультетыр зэрээфашыгъэгъэр агу къы-

зэрөорэр, лъэпкъ гъэзетхэмрэ телевидениемрэ ныдэльфы-бзэмкіэ ашылэжжэхэр зэ-рямыэр, джащ фэдэу тапеки щытыштмэ лъэпкъ журналисти-кэр зэрэкіодыжыщтэр къыха-гъэшыгъ.

Конференцием къекіолагъэхэм резолюции зэдштагъ.

— Непэ тштэгэе резолюцием лъэнкъуабэ къызэдеубыты. Аш къыщыгъэгъуягъ лъэпкъ журналистикэм пэрихъуяхэрэр. Сэгүгъэ мыщ фэдэ конференцием лъэпкъ лъагъэкот-тэнэу, — къыуягъ конферен-цием имодераторэр Христофора Марие.

ШОМАХО Залин.

Бзэр щымыгъэжъмэ, лъэпкъри щыгъэп

Бэмышэу Бизнесымкіэ институтын лъэпкъыбзэхэм ягумэкыгъо фэгъэхыгъэ зэлукъэшхо щыкъуягъ. Ар законопроектэу Къэралыгъо Думэм къихалхъагъэм фэгъэхыгъагъ.

Зэфэсийн хэлжжагъэх об-щественне организациехэм яхасэ итхъаматэ игуадзэу Ше-щэн Мүлэед, КъБР-м и Пар-ламент гъэсэнгъэмкіэ, шэн-нагъэмкіэ, ныбжыкъе иоф-хэмкіэ икомитет ипащэу Азычэ Светланэ, КъБР-м гуманитар уштынхэмкіэ институт ишлэ-нагъэлжжагъэу, филология шэ-

нагъэмкіэ докторэр Хъа-къуашье Мадинэ, КъБР-м и Пар-ламент культурумкіэ, къэбар-лыгъэлэс амалхэмкіэ икомитет ипащэу Пашты Борис, Къэбэртэе конгрессым итхъаматэ Бештэу Аслын, кіэ-лэгъаджэхэр, ныбжыкъе иофхэмкіэ икомитет ипащэу Азычэ Светланэ, КъБР-м гуманитар уштынхэмкіэ институт ишлэ-нагъэлжжагъэу, филология шэ-

пхырмыгъэжъгъэним. Сид фэдэ амали къызфедгъэфед-нэйр тишшэрэльфыбзэ ягъэшшэн-гъэнэри тифай-тифэмэйм ельы-тигъээ щыт хууцтэп. Адыга-бзэри, бэлъкъарыбзэри уры-сийбзэ фэдэу къэралыгъуабзэу зыщтихэмкіэ, тэтишшыкъуягъ.

Джащ фэдэу лъэпкъхэм шуа-гъэ къафэзыхыщт зэхъокы-

ТАБЫЩ Динара.

Псауныгъ

ЗЭХЬОКЫНЫГЪЭ ДЭГҮХ

Хэбзэгъэуцугъэм тетэу, цыфхэм язуынчъэнэгъэ икъэухумэнкэ зэхьокыныгъэшхохэр тиеспубликэ Іэпилэгъу псынкээм ехыллаштэй щыктуагъэх.

Ильэсийн узекеэлэбэжьмэ, Улалэ Іэзэлэ амбулаториякэ кыышызэуахыгъ. Сымэджэшамбулаториутилагъэр заом ыпэки ашигыагъ, ар цыфхэм ущяэзэнэ санитар шапхъэхэм адиштэжыщтыгъэп. Медицинэм илофшэхэу мыш үүтгэхэм кынибэ ащечыщтыгъэми, яофшэн алъэкыщтымкэ кыышамыгъякэу сымаджэу къяулэхэрэм афаашэштымкэ эи кызытырамыгъанэу апильгъэх. Джы а блэкыгъе гомыуухэр зыщагъэгъупшэж ашюонгъоу, зыхэт щылэнгъэм къащидаххэхэрэм агъегушохэу мэлажъэх. Мы унекэ дахэу чылэм кыидэуцахгъэм дыхэт тэтыгэлэхэрэе тэлтийнэгъу псынкээр. Аш униту еубыты, щагум машинэм ўцупли члэтилли щыри.

Сыкызэдэгъуагъэм синаасыт къыхыгъ фельдшер анахыжэу мы иофшлангъим үт Хяжку Аминэт Хяалилэ ылхум гущылэнгъу сышыфхъунэу. Аминэт сэ зысшлэрэ бэшшагъэ, ау гъэзетеджэхэр нэйусэ фэсшынх. Улалэм Аминэт игугу афешынэу кызыгъягъакэ, «ар сэ сиврач» алоу бэмэ зэхэпхыщт. Нэж-лужхэу, социальнау къагъэгъунэхэрэр мызэу, мытлоу ягумэгъохэмкэ Аминэт еуалэхэу къыхыгъиг. Сэшэ Аминэт кыллэжыпагъэу лытэныгъэшо къоджэдэсхэм зэрэфашырэр. Зекэ цыфху Аминэт зылукагъэм гуфэбэнгъэшо хэлтэу «тхаяуегъэсэу» кырало. Цыфхъэшо, гукэгъуныгъэшо хэлтэу зекэми зэфдэу дахэу зэрэдэзекорэмкэ ар къылэжыгъ. Иоф мыпсынкэу ильес пчагъэхэм шуагъэ хэлтэу

ышшэрэм гъэхагъери щытхури кыкылайагъэх. УФ-м псаунгъэр къеухумэгъэнимкэ и щытху тхыльэу Татьяна Голиковар зыкэлхэжыгъэр, АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Рэзэнгъэ тхылэ къифагъэшшагъэх. Аминэт иофшэним иветеран, апшэрэ категорие исенхэхаткэ зиэ иофши.

Аминэт игултытэ чан сыйкыпкырыкызэ сеупчы:

— Мы зэхьокыныгъэхэм медицинэм фашыгъэхэм тафэбгээнэгъасэм ыкы ахэм яшшагъэу къакорэр кытаплома тшоигъуагъ.

— 2017-рэ ильесим имээзае кыышгъэжагъэу, зэхьокыны-

гъэхэм япхыгъэу зекэ цыфхэр а зы номерэу 103-м евалэх, ар медицинэ Іэпилэгъу псынкээм Адыгэ Республикаемкэ истандие ары, тэ тээпхыгъэр Шэуджэнхэблэ подстанциер ары, — elo Аминэт. — Аш райони 4 къегъэгъунэ, бригади 2 мэхъу. Красногвардейскэ районымкэ — 3, аш щыщэу 1-р Улалэ ёши, Хяакуринхэблэ — бригадиту, Джаджэ — 3. Аш щыщэу 1-р Дондуковскэ дэт, Кошхэблэ районом бригадиш ил.

Мы зэхьокыныгъэ шыкылэм шуагъэхэр кызыдихыгъэх. Гүшшэим пае, тэ тибригадэ тыди нэсын ыльэкъицт, Улэлэ закьюу щымытэу, Іэпилэгъу зищыкла-

гъэхэр кытэджехэнхэ альэкы, ар зэлптыгъэр вызов пчагъэр щылэр ары, мыш дэжым зекэ бригадэхэр тээпхыгъэр тээдэгээжээ тэлажъэ. Дэгью тулофшэн хэхуягъэр машинээр зэрэклэр ары, аш ит Іэмэ-псымэхэр технологиякэхэм адештэх, Іэзэгъу узхэу тищыкльгэхэр кытатых, кытфажэх, машинэм кондиционер ит. Іэпилэгъу псынкээм тоф щыпшэнэир Іэшлэхэп. Фельдшерым пшэдэгкыжышихо ехы, аш врачам кыргыхэу шэнгыгъэ илэн, Іэзэкэ шыкылэр псынкэу кыхихышьоу, ишкылгэхэ плем гу льтэу щытын фае.

Мобильнэ зэпхыныгъэмкэдэжы шыольыр лынтфэ гупчэм тафытеон, Іэпилэгъу кытатын амал ти.

Специалистху а гупчэм щылэнгъэм зэпхыныгъэу адтыгээм ихьатыркэ, кардиолог, невролог ыкы нэмэгдэхэм консультациехэр кытаты, инсульт, инфаркт кыззэуагъэхэм ташхьапнымкэ а зекэ кытфажедэ, ахэм стационар Іэпилэгъу ятэгъэгъоты. Мыекуюл щылэнгъэм уз зэфшыхафхэмкэ шэнгыгъэшо алэкэлэ, Іэзэкэ амалхэри икью агъотыгъэх, тэтирайони медицинэ Іэпилэгъу дэгъу цыфхэм щагъоты, специалистхэри тиэх, реаниматологхэр, хирургхэр, нэмэгдэхэри.

— Аминэт, улалэгъэ бригадэм кыбыдхэхэм ацэл кытфедо.

— Хуульфыгъэ шоферхэмкэ але къезгъэжээн. Ильесибэх хуульгъэу мы иофыр егъэцакэ Тэлэстэнкэо Альберт, аш ыужкэ Афешыж Аскэр, Тхакуу-

щынэ Алик, Быштэкъо Эдик, Хуажъ Адам. Мыхэм япшээрыльхэр дэгъу дэдэ агъэцакэх, машинэр пыууханчэу алыгъ, уахтэу сымаджэхэм атырагъкуадэр кыльтэрэп, зэдэгүжых, зэдэгэлэгъиэжых, ахэр нэбгыртф мэхъу. Фельдшерхэр нэбгыриш тэхъу: Хякурынэ Аид, Тхагъэлэсэу Таня, зы нэбгырэ кытщэкэ, специалист щылэн. Мы силофшэгъу бзылъфыгъитур тофыши дэгъух, иорышэх.

Гъэмэфэ мэфэ фабэм цыфхэм яльэк нах кыргыгъэыхы, гипертоническэ кризыр, стено-кардиер, бронхиальнэ астмэр, фэшьваф уз гъэтэлгъэхэр зиэ нахыжыхэри, нах калэхэри зырэзифэмисакыжыхэхэм къыхэкэу къэсымаджх. Зы чөш горэм сыхьаты 12-м, улэлэ пшашьшэм иоф дэй къэхьу, Мыекуюл псынкэу нэдгээсэн фаеу хуульгъэ. Кыншхъэпагъэх, ау тхамэфитукэ члэлын фаеу хуульгъэ. Зыншгүгъызэ, икэлэгъу кыкынэн шошьшызэ, лыгэ зэрихыж тетигъ.

Зэкэми тигу кыдэзьшаа, тулофшлангъэ икъэбзэнэгъэ хуульхэу лынгъэрэдэгъэ Быщтэкъо Ев ары. Евэ къэбзэнэгъэм кырхыгъу цыф, къэгъэхэр икласх, іепкэ-лапак.

— Тхагъэлэсэу, Аминэт, гущылэнгъу укыззэрэтфэхъу-гъэмкэ. Сэри медицинэм иофышигъэм ямэфэк блэкыгъэми, сышуффэльо псаунгъэ пытэ шууиэнэу, цыфхэм шуудахэ ало зэптынэу.

ПШЫКЪЭНЭ Май.

Улап.

Хылшьом къиклэу

Имурад нахь къегъэблагъэ

Хаджыкъо щыщ Шхэлэхъо Медин зыкэхьопсырэм мыпшыжьэу фэко — ильэс 15 зыныбжь калэу атлетикэ онтэгъумкэ спортымкэ мастер хууным икандидат Урысюем ичемпион хуу шоигъу.

Медин ятэу, атлетикэ онтэгъумкэ спортым имастерэр Шхэлэхъо Аллэйттин калэр егъас. Бэмшэлэу аш килограмм 56-рэ къэзгъэчыхэрэм якуп хэтэу Краснодар краим изэнэхъо 2001 — 2005-рэ ильесхэм къэхъу гъэхэрэм калэхэмрэ пшашьхэхэмрэ зыхэлжыагъэхэм тыжын медаль кыышдихыгъ. Нахь каласу атлетикэ онтэгъумкэ Шхэчэ щыкогъэ къэлэ зэнэхъо къын медаль шхэлэхъаэр кыышфагъэшшагъ.

Мыхэм анэмыктынхэри Медин иэх, зэрэмьау жырштхэм тицыхээ пытэ тель.

НЫБЭ Анзор

Къоджэ къэбархэр

Машло шууфэсакъ

Мынгээдээ гумэгъыгъо бэмшэлэу тикъуаджэ кыышхъу. Бира-мынгээдээ ехуулэу къэр цыфхэм агъэбзагъ, машло кыкладзи дэкыжыгъэх.

Ятлонэрэ мафэм жыбыгъэр кылтыгъ ыкы уц гъүгъэм псынкэу кыкынагъ. Къэм машло

зыкыззэрэшиштагъэр зысэльэгъум, пхээбжъанэр сыйгээс сыйчагъ. Лыбзыу Муратэ сэш

фэдэу къэктуагъэу сыйкылай. Тигунэгъу бзылъфыгъэу Блэнээгэцэ Сим, Хашхуанэкъо Ахымэд, Тыгыжъ Руслан Іэпилэгъу тээшэхъу. Машло зедгэштагъэп, ар псынкэу дгээклюсагъэ.

Тхагъэхэр анахьэу кыышхэзгъэшти сшоигъор тигунэгъу бзылъфыгъэр ары. Адигэхэм сидигъу ало: «жыбыгъэм, машло, псым уафырикүштэп», ау зэклакло имылэу, гумэгъыгъом идээзээжын ыуж итгъ.

Мафэхэр фэбэ дэдэ хуульгъэх, тээфэсакъыжын фае. Тэрэзэу тымыгъэклюсагъэм кэххэу сыйгээс сыйчагъ. Лыбзыу гумэгъыгъом идээзээжын ыуж итгъ.

ХҮҮТ ЯКҮБ.

Джэджэхъабл.

Зэкъошныгъэм игъогухэмкіэ

Тыркуем щыклощт

Тиреспублике икіләццыкү лъепкъ къашъокъо ансамблэу «Мыекъуапэ инэфыльэхэр» Тыркуем икъалэу Яловэ щыклощт дунэе фестивалым хэлэжьэнэу непэ гъогу төхьагъ.

— Кавказ икультурэ фэгъехыгъэ фестивалыр ильэс къэс Яловэ щызэхаша, — къитиуагъ ансамблэу «Мыекъуапэ инэфыльэхэм» ихудожественэ пашэу, Адыгэ Республиком инароднэ артистэу, Къэбэртэе-Бэлькъарым изаслуженнэ артистэу Нэнэжъ Айдэмыр. — Къэбэртэе-Бэлькъарым, Дагыстан, Тыркуем, нэмыхъэм яныбжыкъэхэр зэлукъещты.

Фестивалым щызэнэхъокъуущтхэп. Бэдзэогъум и 7 — 14-м купхэр Тыркуем ипсэуплэхэм ашыиэштых, концертхэр, фэшьхъаф юфтхъабзэхэр зэхажещтых. Яловэ иадминистрации ипащхэм зэлукъещхэр адьрияещтых, Кавказ икультурэ къызэфалотэшт.

Яловэ, аш къыпэгъунэгъу къудажхэм адьгэхэр ашэпсэух. Тикъешшакъохэр шъолъырым заулэрэ щылагъэх, янэуасхэм зералукъещхэм дэгүлэх.

Бэдзэогъум и 13-м къэхуу пчыхъэзэхахъэр Яловэ щыклощт. «Си Адыгей», «Зэфакъ», «Лъэпэрышъу», «Къашъо» зыфилохэрэр,

нэмыхъэхэри тиансамблэ къыгъэлъе ѡштхъафыкъыгъэ

лащэр» къэхуу хэушхъафыкъыгъэ концертим тиансамблэ къышигъэлъе ѡштхъафыкъыгъэ

Сурэтым итыр: ансамблэу «Мыекъуапэ инэфыльэхэр» мэуджы.

Самбо

Ишытхъуцлэхэм ахегъахъо

Урысыем самбэмкіэ ия 17-рэ зэлукъещхэр Дагыстан икъалэу Махачкала щыкъуагъэх. СССР-м спортымкіэ изаслуженнэ мастерэу, дунаим, Европэм язэнэхъокъуухэм дышъэ медальхэр къащидэзыхыгъэу Гусейн Хайбулаевым зэлукъещхэр фэгъехыгъагъэх.

Федеральнэ шъолъыри 4-мэ ябэнэклү 100-м ехъу алтырэгъум щызэнэхъокъуугъ. Зэлукъещхэм

спортым щыцлэриохэр ялтыгъэх. Адыгэ Республиком иныбджэгъушоу Гусейн Хайбулаевир бэ-

накъохэм, тренерхэм алыклагъ, гүшүлэгъу афэхъуугъ.

Адыгэ Республиком ихэшыпкыгъэ командэхэм ялпэлэсэнэгъэ ѡштхъафыкъыгъэхэр спорт Гупчэм илъохэрэри медальхэм афэбэнэгъэх.

Мерэм Дамир килограмм 62-м нэс къэзийшчыхэрэм янэхъокъу. Алерэ чыыпэлэрикъыдэхын фэгъехыгъэ бэнэгъум Свердлов хэкум къыкыгъэх. Александэр Меркиним щыкъуагъ. Нарт шъаор зэрэ нахь льэшыр илпэлэсэнэгъэхэр къыгъэлъе ѡштхъафыкъыгъэ, дышъэ медальхэр къыфагъашошагъ.

Европэм иныбжыкъе хэм язэнэхъокъу Д. Мерэмым алерэ чыыпэлэрикъыдэхын фэгъехыгъэхэм язэлукъещхэм джэрэри медальхэр къащидихыгъ. Махачкала щыкъогъэ зэлукъещхэм теклонигъэр къаазэршидихыгъэр гъэхъэгъэшхокъэ фэтэлгъэгъу. Джыракъые щаплугъэ нартын ипащхэм тренерхэр Хъакурынэ Дамирэ Акъущ Бисльянрэ.

Сурэтым итхэр: Килограмм 62-м нэс къэзийшчыхэрэм якуп щыбэнагъэхуу хагъеунэфыкъырэ чыыпэлэхэр къыдэзыхыгъэхэм афэгушлоу. Д. Мерэмым бэнакъохэм агузэгүйтэй.

Кушхъафэчъэ спортыр

Зы едзыгъом къыщи-хъыгъ

Адыгэ Республиком кушхъафэчъэ спортымкіэ иеджаплэ зыщызгъэсэрэ Стлашъу Мамыр Урысыем ихэшыпкыгъэхэе командэ хэтэу Польшэм щыкъогъэ дунэе зэлукъещхэр хэлэжьагъ.

Мэфэ заулэрэ дунэе зэнэхъохъ къур Польшэм игъогухэм ашызэхаже. Зы едзыгъоу ялагъэ Стлашъу Мамыр теклонигъэр къыщидихыгъ. Адыгэ Республиком кушхъафэчъэ спортымкіэ иеджаплэ ипащэу Анатолий Лелюк щызэрэтиуагъэу, къэралыгъо 20 фэдиз Польшэм щызэлукъагъ. Испанием, Италием, Швейцарием, нэмыхъэм къарыгъэх. Стлашъу Мамыр зы едзыгъом километри 140-м нахьыбэ къыщикуугъ, нэбгыри 150-м ехъу зэнэхъохъуугъ. Алерэ чыыпэлэрикъыдэхын фэшт тигъэгушуагъ. Къыкъеэлъыкъошт зэлукъещхэм чанэу ахэлжъэн имурад.

Медалым пэчыжъэп

Европэм идуунэе зэлукъещхэр «Бэзиф плъижъ» («Красная лига») зыфилорэр кушхъафэчъэ спортымкіэ Чехилем щызэхажа.

Урысыем ихэшыпкыгъэхэе командэ хэтхэр Адыгэгэим щаплугъэ пшъашхъэхэр теклонигъэм фэбенагъэх. Елизавета Ошурковар, Алена Журба, Ирина Журба, Ольга Дейко километри 150-рэ къакуугъ. Къэралыгъо 24-рэ зэлукъещхэм ахэлжъагъ. Елизавета Ошурковар я 4-рэ чыыпэлэрикъыдихыгъ.

Футбол

Непэ Шъачэ щешлэштых

Дунаим футболымкіэ изэнэхъокъу Урысыем гъэшлэгъонэу щэкъо. Финалым и 1/4-м хэхъа-гъэхэм язэлукъещхэр мы мафэхэм зэхаже.

Урысыем ихэшыпкыгъэхэе командэ Хорвати-ем непэ дешэшт. Зэнэхъокъур адьгэхэм

ятарихъ псеуплэу Шъачэ щыкъошт. Зэлукъещхэр хэхъа-гъэхэм сыхъатыр 9-м аублэшт.

Адыгэгэим щыщ нэбгырабэ ешлэгъум Шъачэ щеплэшти. Тихэшыпкыгъэхэе командэ инаслып къыхынэу, теклонигъэр къыдихынэу Тхъэм тыфельэшт.

Нэлжигъор
Зыгъэхъафыкъыгъэр
ЕМГПНЫЛЬ Нурбы.

Зэхэзыщагъэр
ыкъи къыдэзы-
гъэкъырэр:

Адыгэ Республиком лъэпкъ Иофхэмкіэ, Икъыб къэралхэм ашы-
псэурэ тильэпкъе-
гъухэм адьярэ зэпхы-
ныгъэхэмкіэ ыкъи
къэбар жууѓем
иамалхэмкіэ и Комитет
Адрессыр:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэ-
щыгъэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,

Редакцием авторхэм
къайхырэр А4-кіэ
заджэхэрэ тхъапхэу
зипчыагъэхкіэ 5-м
емыхъухэрэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлъэу, шрифтър
12-м нахь цыкъунэу
щытэп. Мы шалхъэ-
хэм адимыштэрэ
тхъгъэхэр редакцием
зэлгъэхкъожых.

E-mail: adygoevoice@mail.ru

Зыщаушыхъафыгъэр:
Урысыем Федерацием
хэутын Иофхэмкіэ, тел-
радиокъэтын-
хэмкіэ ыкъи зэлъы-
гъэсэхкіэ амалхэмкіэ
и Министерствэ
и Темир-Кавказ
Чыпэл гъэоры-
шапл, зераушыхъафыгъэ
номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщаушыхъафыгъэр
ООО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэкъэмкіи
пчыагъэр
4133
Индексхэр
52161
52162
Зак. 2081

Хэутынм узчи-
кээтхэнэу щыт уахътэр
Сыхъатыр
18.00
Зыщаушыхъафыгъэр
уахътэр
Сыхъатыр
18.00

Редактор
шъхъафыгъэр
Дэрбэ Т. И.

Редактор шъхъафыгъэр
игуадзэр
Мэшлээко
С. А.

Пшъэдэкъыж
зыхыырэ секретарыр
Гъюю
З. Х.